

ת"פ 45484/10/20 - מדינת ישראל-פמ"ד נגד דרור אוסקר-בעצמו

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 45484-10-20 מדינת ישראל נ' אוסקר

לפני כבוד השופטת, סגנית הנשיא ענת חולתא

מדינת ישראל-פמ"ד

המאשימה

ע"י ב"כ עו"ד אורלי פיטוסי

נגד

דרור אוסקר -בעצמו

הנאשם

ע"י ב"כ עו"ד אדיר בן לולו

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בהכרעת דין מיום 8.6.21 בעובדות כתב האישום המתוקן במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של עריכת משחקים אסורים, לפי סעיף 225 לחוק העונשין וכן הורשע באישום השני בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין.

על פי האישום הראשון בין החודשים 11/2019 ו-05/2020 נוהלה דירת הימורים בדימונה, שהנאשם ואחרים ארגנו בה עבור הבעלים משחקים אסורים. הנאשם היה משווק את המשחקים האסורים, באמצעות הודעות וואטס אפ, וכן שימש כ"דילר" בדירה. הנאשם יחד עם אחרים היו אחראים על אספקת אוכל ושתייה לשחקנים, על חלוקת אסימוני משחק ואיסופם, ועל ניהול רישום סכומי החוב והזכייה. הנאשם והאחרים אף אישרו מתן אשראי לשחקנים שביקשו זאת, לאחר שקיבלו אישור לכך מהבעלים. הנאשם והאחרים עדכנו את הבעלים לגבי תוצאות הרווח וההפסד, ולאחר סיום המשחקים היו פונים לשחקנים לגביית החובות והתשלומים עבור ובשמו של הבעלים.

על פי האישום השני בשנת 2019 על רקע משחקי ההימורים, נוצר קשר בין א' ובין הנאשם. הנאשם הזמין את א' לקחת חלק במשחקים האסורים ועל רקע זה החל מנובמבר 2019 א' השתתף באופן קבוע במשחקים האסורים בדירה. לקראת סוף דצמבר 2019 ולאחר שהפסיד סכום כסף לא מבוטל, במזומן, קיבל א' מהנאשם והאחרים, מספר פעמים, אשראי שהגיע לסכום של 33,000 ₪ לצורך המשך השתתפות במשחקים. לאחר שא' הפסיד סכום זה, פנה לבעלים וביקש ממנו אשראי נוסף בסך 2,000 ₪. הבעלים אישר זאת, ולאחר שא' הפסיד גם סכום זה במשחקים, עמד חובו כלפי הבעלים על 35,000 ₪. כעבור כשבוע, לדרישת האחרים, העביר א' לאחרים 10 המחאות השייכות לו ולאשתו, כנגד סכום החוב. לאחר קבלת המחאות מא' הנאשם והאחרים לחצו עליו לשלם את סכום החוב במזומן, ניסו לפרוט את המחאות, וקיימו עמו מספר מפגשים שנועדו ללחוץ עליו לשלם את החוב. הנאשם והאחרים הורו לא' לפנות לבנקים ולחברות האשראי כדי לקבל הלוואה לצורך כך. הנאשם, בידיעת הבעלים, הפנה את א' לבנקים שונים כדי לקחת הלוואה לכיסוי החוב ולצורך כך גם ניסה למצוא אדם שיחתום עבורו ערבות. כל אלה ללא תוצאות.

במהלך המפגשים שבין א' לנאשם והאחרים, באחת הפעמים אספו האחרים את א' מביתו והסיעו אותו ברכב ואמרו לו שאם לא ישלם את החוב יעבירו את ההמחאות שנתן לגורמים מסוכנים שלא כדאי להתעסק איתם; בפעם אחרת האחרים הסיעו את א' ברכב ואז עלה הבעלים למכונית ואמר לא' שהם לא מאיימים עליו ושישלם את החוב כשיוכל. בעקבות זאת ביקש א' מהאחרים שיחזירו לו את ההמחאות. למחרת, החזירו האחרים לאשתו של א' את ההמחאות ואחד מהם גם ביקש ממנה שלא תגיש תלונה במשטרה.

לאחר זאת, א' המשיך לשחק משחקים אסורים בדירת ההימורים וקיבל מהנאשם ומהאחרים אשראי נוסף, בסך 11,000 ₪, כך שסכום החוב שלו לבעלים עמד על 46,000 ₪. במועד כלשהו בחודש פברואר 2020 הגיע אחד האחרים למקום בו שהה א' במרכז דימונה, והורה לו לעלות לרכב. א' עלה לרכב מחשש שאם לא יעשה כן יפגעו בו. לאחר שגם האחר הנוסף הצטרף לרכב, נסעו והחלו לשוחח עם א' לגבי החזרת החוב ובין היתר נאמר לו שיסגרו אותו בבית עד שמישהו יבוא וישלם עליו כסף. כתוצאה מכך, ועקב חששו של א' שהאחרים יפגעו בו, ברחו הנאשם ואשתו מדימונה.

בהמשך לכך, על רקע ניסיונות הגבייה, נוצר קשר בין הנאשם לבין אשתו של א', כשהנאשם ניסה לשכנע אותה שהיא וא' יחזרו לדימונה. הנאשם היה מודע לכך שהאחרים איימו על א' כחלק מגביית החוב. הנאשם הציג בפני האישה מצג שווא, לפיו הוא ייתן לה את סכום החוב במזומן, כך שא' יהיה פטור מתשלום החוב לבעלים, ובתמורה לכך היא תשלם לו בכל חודש 2,000 ₪ במזומן עד להסדרת החוב. בלית ברירה ועקב חששם מהבעלים, האישה הסכימה. באותו יום, לאחר תיאום מראש עם האישה, אסף אותה הנאשם והסיע אותה לעו"ד לשם חתימה על הסכם הלוואה. לאחר מכן, ובתיאום מראש עם האחרים, הסיע הנאשם את האישה לפגוש את האחרים בדימונה על מנת שהיא תוכל, לכאורה, להעביר להם את תשלום החוב של א' עבור הבעלים. מעט לפני כן, העביר הנאשם לאישה המחאה השייכת לבת זוגו על סך החוב, כשהוא יודע שאין לה כיסוי, ואמר לה למסור את ההמחאה כתשלום בעד סכום החוב הכולל. כשהאישה שאלה אותו לפרש הדבר ואמרה לו שדובר היה בכסף במזומן, הרגיע אותה הנאשם שזה בסדר. זמן קצר לאחר מכן הגיעו האחרים למקום, האישה נתנה להם את ההמחאה אשר לא נפרעה.

לאחר מכן, א' ואשתו חזרו לדימונה. כחודשיים וחצי לאחר מכן פגש א' באקראי את הבעלים אשר שאל אותו לגבי החוב. א' אמר לבעלים שהנאשם שילם את החוב בהמחאה ושאל מדוע הוא פונה אליו, והבעלים אמר לו ש"זה לא עובד ככה". א' אמר לבעלים שהוא יתחיל לעבוד ולשלם את החוב.

במעשים אלה, קיבל הנאשם את חתימתה של האישה על הסכם הלוואה במרמה, עקב כך שיצר בפניה מצג שווא שישלם את החוב של א' לבעלים.

2. בהתאם להסדר הטיעון שהוצג בבית המשפט, המאשימה תטען לעונש מאסר בין 6 חודשים שיכול וירוצה בעבודות שירות, אם הנאשם ימצא מתאים וכן תעתור למאסר על תנאי וקנס וההגנה תהיה חופשית בטיעוניה לעונש.

הנאשם נשלח לקבלת תסקיר שירות המבחן וחוות דעת הממונה על עבודות השירות.

תסקירי שירות המבחן

3. בתסקיר מיום 24.2.22 נסקרו קורותיו של הנאשם. יצוין כי הנאשם בן 33, בזוגיות מזה כשמונה שנים ואב לילד. מתגורר בדימונה ועובד. הנאשם סיים 12 שנות לימוד ללא תעודת בגרות. אובחן בעבר עם קשיי קשב וריכוז. לדבריו לא נטל טיפול תרופתי בשל התנגדותו והתנגדות הוריו, ולמרות מאמצים לא הצליח להגיע להישגים לימודיים. הנאשם תיאר כי חבר לחברה שולית על רקע מחלת אמו במחלת הסרטן, בהיותו כבן 17. הנאשם התגייס לצבא בגיל המתאים, אך בשל מצבו הרגשי באותה תקופה רצה להשתחרר מהצבא ולכן ערק, נדון למאסר ושוחרר על רקע אי התאמה. לאחר שחרורו המוקדם השתלב בעבודה ושמר על רציפות תעסוקתית, אך ביטא חוסר סיפוק והעדר הנאה מעיסוקו. כשלושה חודשים טרם מעצרו בתיק זה, השתלב בעבודה בחברת הייטק בבאר שבע, אשר הופסקה בעקבות מעצרו והנאשם הביע תחושת החמצה בגין כך. לאחר שחרורו ובשל רישומו הפלילי, נמנע ממנו לחזור לעבודה זו וכעת משולב בעבודה אחרת. הנאשם תיאר גם ניסיון להשתלב בלימודי מכינה טכנולוגיים, אך בצד המוטיבציה הגבוהה להצליח בלימודים נתקל בקשיים לימודיים שהובילו לנשירה.

הנאשם תיאר כי גדל והתחנך בבית נורמטיבי וחיובי. תיאר את הוריו כגורמי תמיכה המסייעים לו ומהווים עבורו דמויות לדוגמה והשראה. כמו כן, תיאר מערכת יחסים זוגית חיובית אשר נקלעה למשבר אמון סביב הסתרתו מפניה את התנהלותו השולית בשנים האחרונות. לדבריו, לאחר מעצרו נפרדו לתקופה קצרה אך שיקמו את יחסיהם.

לנאשם הרשעות קודמות בעבירות מרמה, היזק לרכוש והחזקת סכין בגין נדון לעונשים צופים פני עתיד ועונשים כספיים.

הנאשם דיווח על צריכת קנאביס לתקופה של כשנה בהיותו כבן 17, בנסיבות חברתיות. מסר כי הפסיק את הצריכה בשל השפעה שלילית עליו.

באשר לעיסוק בהימורים, הנאשם תיאר כי סבל מהתקפי חרדה על רקע מחלת אמו. התקפי חרדה אלה החרפו עם השנים, אך הוא לא פנה לטיפול ולא שיתף את הוריו בקשייו. כמו כן, תיאר שלאחר שהחל לעבוד ולהרוויח שכר גבוה, התנהל באופן לא אחראי מבחינה כלכלית, נטל הלוואות מהבנק ולא עמד בהחזרי התשלומים. לדבריו, בהיותו כבן 24 החל לשחק "פוקר" באינטרנט שלא למטרות רווח. לאחר תקופה קצרה סבר שיוכל להרוויח כסף קל ומהיר, והחל לשחק למטרת הימורים. בתחילה עם חברים ולאחר מכן בדירות שנועדו לכך. לדבריו, העיסוק בהימורים סייע לו בהתמודדות עם החרדות. לדבריו, בעקבות זאת והתנהלותו הכלכלית השגויה, נקלע לחובות כבדים לבנקים ולגורמים שוליים. על רקע זה כשהיה כבן 30, מתוך שאיפה להגדיל את הכנסותיו, הפעיל דירה לצרכי הימורים שבה גם הימר בעצמו. בהמשך, בשל הצורך בכסף נזיל חבר לגורמים שוליים איתם הפעיל דירות לצרכי הימורים במשך כשנתיים.

הנאשם מסר כי מזה כשנה וחצי לא עוסק בהימורים ומתאמץ להחזיר את חובותיו לבנק ולבני משפחה שסייעו לו. לדבריו, ניתק קשריו השוליים. לצד זאת, מסר שמבין שיש לו בעיה בתחום ההימורים והביע נכונות להשתלב בטיפול בתחום זה.

הנאשם מודה בביצוע העבירות ולוקח אחריות על מעשיו. הנאשם תיאר את היבטי החשיבה בהם החזיק באותה תקופה והיום מבין את הנזק שהסב לאחרים ומביע צער וחרטה על כך.

לגבי האישום השני, הנאשם מודה בו באופן חלקי ואינו נוטל אחריות על מעשיו. הנאשם תיאר את צבירת החוב ע"י המתלונן ומסר שביצע את המתואר בכתב האישום המתוקן מתוך רצון להבטיח את החזר החוב ומתוך דאגתו

למתלונן ורצון למנוע פגיעה. לדבריו, הוא עמד חלקית בהסכם עם המתלונן. לדבריו, ההסכם נחתם בידיעת עו"ד וכאשר המתלונן סיפר לו על השיחה שלו עם הבעלים חשב שהמתלונן משקר לו. בנסיבות אלה, אינו מודה כי פעל במרמה או כי ניצל את האמון של המתלונן ואשתו בו. עם זאת, הביע חרטה על מעשיו ועל שיקול הדעת השגוי שהפעיל.

הנאשם שיתף במחירים האישיים הכבדים ששילם בגין מעורבותו בעבירות, לרבות משבר האמון עם בת הזוג שלו והאכזבה בקרב משפחתו, וכן המחיר שמשלם בתחום התעסוקתי. כמו כן, תיאר את מאמציו לנהל אורח חיים נורמטיבי ללא מעורבות בפלילים.

שירות המבחן מתרשם כי למרות התובנות שהנאשם הביע, הוא מטשטש ומצמצם משמעותית את חומרת מעשיו, בשל קשייו לשייך לעצמו דפוסי חשיבה והתנהגות שליליים אשר עומדים בסתירה עם הערכים עליהם גדל והתחנך ועל תפיסתו העצמית החיובית.

שירות המבחן התרשם מהרקע הנורמטיבי של הנאשם, אשר בשל גילו הצעיר בהעדר כלים להתמודדות עם משברים חלה התרופפות בגבולות החיצוניים שהוצבו לו ובגבולות הפנימיים, דבר שהביא לאימוץ דפוסי חשיבה והתנהגות שוליים. זאת בצד קשייו לשתף ולבקש עזרה, וצרכי שליטה גבוהים.

שירות המבחן מתרשם מפער בין התפיסה העצמית להישגים בפועל, כאשר גם כיום מתאמץ להציג חלקים חיוביים ומתפקדים ומתקשה לבצע בחינה עצמית ולקחת אחריות על התנהגותו המאופיינת במניפולטיביות ובפגיעה באחר. לאחר ששיקפו לנאשם את התנהגותו המאופיינת בהתמכרותו להימורים לצד מאפייני האישיות ודפוסי החשיבה, הנאשם הסכים לאבחון ביחידה להתמכרויות והביע נכונות להשתלב בטיפול.

הדיון נדחה לצורך קבלת תסקיר נוסף.

4. בתסקיר מיום 8.6.22 דווח כי ביום 7.4.22 הנאשם השתתף בוועדת אבחון, שם הנאשם מסר כי הוא מתמודד עם בעיה בתחום ההימורים מזה 8 שנים והביע נזקקות טיפולית. הוועדה המליצה על שילוב הנאשם בשיחות פרטניות וכן בקבוצה טיפולית בתחום ההתמכרויות. שירות המבחן מעריך כי השילוב בטיפול עשוי להפחית את הסיכון לעבריינות חוזרת, ולכן ממליצים על הטלת צו מבחן למשך שנה בצד מאסר לריצוי בעבודות שירות. עם זאת, שירות המבחן מסר כי הטלת מאסר בעבודות שירות עלולה למנוע השתלבות בטיפול בהתמכרויות, המתקיים בשעות הבוקר. בנוסף, הנאשם מסר כי אם ירצה מאסר בעבודות שירות יצטרך להשתלב בעבודה בשעות הערב כדי לפרנס את משפחתו, דבר שעלול לפגוע בשילוב בטיפול. על כן ההמלצה היא שתחילת ריצוי העונש תידחה בארבעה חודשים, על מנת לאפשר לו להשתלב בטיפול על פי התכנית שהותוותה.

5. בדיון מיום 19.6.22 עתרה ההגנה לדחייה קצרה וביקש להורות לשירות המבחן לשלב את הנאשם באופן מיידי בתהליך. המאשימה לא התנגדה לדחייה.

בתסקיר מיום 2.10.2022 נמסר כי הנאשם משולב בטיפול מאז חודש יוני 2022 במסגרת פגישות פרטניות ומאז ספטמבר החל להשתלב בקבוצה טיפולית בתחום ההימורים. נמסר כי הנאשם משתף פעולה בהתאם ליכולותיו. גורמי הטיפול מתרשמים מנזקקות טיפולית ועל המשך במסגרת הקיימת. הנאשם עצמו הביע שביעות רצון מהשילוב בהליך הטיפולי וכן מסר כי בד בבד הגורם המטפל מסייע לו בהבנת מצבו הכלכלי. הנאשם מסר

שיצר קשרים חיוניים עם משתתפי הקבוצה, המהווים גורם תמיכה משמעותי והביע מוטיבציה גבוהה להמשיך בטיפול. במקביל, הנאשם עובד בשתי עבודות ומשלם חובות. הנאשם הביע חשש שהטלת מאסר בעבודות שירות יאלץ אותו להתפטר מעבודתו הראשית, באופן שיפגע ביכולתו לפרנס את המשפחה ולהחזיר את חובותיו. עם זאת, מסר שהוא לא מתכוון לוותר על ההליך הטיפולי. בנסיבות אלה, שירות המבחן המליץ על הטלת צו מבחן למשך חצי שנה, עד לסיום מחזור הטיפול הקבוצתי ובמקביל על הטלת מאסר בעבודות שירות שיהווה עונש מרתיע ומציב גבולות, בצד מאסר על תנאי. שירות המבחן ממליץ כי המאסר בעבודות שירות יהיה קצר, בשל הפגיעה האפשרית בתהליך השיקום.

טיעוני הצדדים לעונש

6. בתאריך 24.10.2022 נשמע טיעון לעונש.

הוגש רישום פלילי של הנאשם (ת/1) המונה 3 הרשעות קודמות. בשלושתן נדון לעונשים צופים פני עתיד, קנסות ופיצוי לנפגע העבירה. הרשעתו האחרונה בגין עבירה משנת 2015 של הונאה בכרטיס חיוב וקבלת דבר במרמה.

המאשימה עותרת להטלת מאסר של 6 חודשים בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס בהתאם להסכמות בהסדר הטיעון. המאשימה הפנתה לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כי חלקו של הנאשם בביצוע המרמה משמעותי. באישום הראשון חלקו של הנאשם במערך ההימורים משמעותי אף הוא. הנאשם היה אקטיבי.

המאשימה מפנה לערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם, ובהם זכות הקניין של הפרט, הפגיעה בחופש הרצון, בחופש הפעולה ובחופש הבחירה של נפגעי העבירה. המאשימה מדגישה כי בעבירה של איסור הגרלות והימורים נפגע האינטרס הציבורי של מניעת התמכרויות והנזקים הנגרמים לאדם המתמכר להם. בנוסף, קיים גם פן כלכלי לצורך במניעת עבירות אלה.

נטען כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים באישום הראשון היא גבוהה.

המאשימה הציגה אסמכתאות לתמיכה בעמדתה העונשית.

לשאלת בית המשפט המאשימה מסרה כי האחרים הועמדו לדין בבית המשפט המחוזי בהתאם לחלקם בפרשה, ועונשם נגזר ל-22 חודשי מאסר בפועל במסגרת הסדר והוטלו קנסות בהתאם למדרג - 30,000 ₪, 7,500 ₪ ו-500 ₪. עמדת המאשימה היא שהנאשם שהועמד לדין בבית משפט השלום הוא הפחות מבין הארבעה.

המאשימה הפנתה לנזקים שנגרמו כתוצאה מביצוע העבירה ולקשר שבין שני האישומים.

המאשימה מפנה לכך שאין בהתמכרות להימורים כדי להצדיק את מעשי הנאשם, אשר היה חלק מהמערך שהקים את דירת ההימורים, ניהל אותו ושיווק אותו. כך גם ביחס לאישום השני, שעניינו מרמה מכוערת, הגם שלא יוחסה לו עבירה של סחיטה באיומים.

בהקשר זה, המאשימה מפנה לכך שנטילת האחריות מצד הנאשם לאישום השני אינה מלאה. המאשימה מבקשת לתת לכך משקל במסגרת הערכת הסיכון לעבירות בעתיד.

המאשימה מפנה לכך שלצד ההליך השיקומי שירות המבחן ממליץ על הטלת מאסר בעבודות שירות, גם אם קצר.

לדעת המאשימה, אין מקום להטיל תקופה קצרה יותר מזו שעתרה לה, שגם היא מהווה הקלה והתחשבות בחלקו היחסי של הנאשם. בהקשר זה, לדעת המאשימה בעבירות ההימורים מתחם העונש נע בין מאסר על תנאי ועד 18 חודשי מאסר.

המאשימה מפנה לכך שלנאשם הרשעות קודמות.

המאשימה מפנה לכך שמדובר בעבירות שבוצעו מתוך כוונה כספית ועל כן יש להטיל עליו קנס גבוה. לעניין זה, המאשימה מפנה לכך שלנאשם עצמו לא היה רווח כספי במקרה הזה באישום השני, ולכן עתרה למתחם קנס של 2,500 ₪ עד 15,000 ₪.

7. ההגנה סבורה כי המאשימה לא שקללה נכון את כלל הנתונים בתיק ולדעתה עתירתה העונשית חמורה. ההגנה הפנתה לכך שעברו הפלילי של הנאשם צפוי להתיישן בעוד כחודשיים ומאז הסתבכותו בתיק זה לא נפתחו לו תיקים נוספים. ההגנה מדגישה את ההשתלבות בהליך הטיפול למרות הקושי הכרוך בכך; את הניתוק מעברו והשיפור שניכר בו. ההגנה מפנה לתקופה שבה שהה הנאשם בתנאים מגבילים, ומאז מתמיד בעבודתו כדי לכסות את חובותיו. לדעת ההגנה, יש לבצע הבחנה משמעותית יותר בין הנאשם ובין האחרים, שהעולם הפלילי לא זר להם וחלקם בעבירות גדול יותר, אף צירפו מספר תיקים וללא אפיק שיקומי. הנאשם נמצא בתחתית ההיררכיה העבריינית.

ההגנה מאמצת את מתחם העונש לו טענה המאשימה של מאסר על תנאי ועד 18 חודשים, ומבקשת למקם את הנאשם בתחתית המתחם ולהסתפק במאסר צופה פני עתיד. לאור הערות בית המשפט הבהירה ההגנה, כי תחת מאסר בעבודות שירות אשר אכן עלול לפגוע בשיקום הכלכלי של הנאשם ניתן להטיל צו של"צ, באופן שיהיה מאוזן גם מבחינת הערך החברתי לאור החרטה שהביע. ההגנה הפנתה לכך שמעורבות הנאשם בעבירות ההימורים נועדה להחזרת חובות הימורים שצבר בעצמו, כך שבעבור כל יום עבודה במקום קיזזו לו מהחוב. המאשימה התנגדה לטיעון זה שאינו עובדה מוסכמת בכתב האישום המתוקן, אך הוצהר בהסכמת המאשימה כי הנאשם לא היה הבעלים של הדירה או של עסקי ההימורים.

ההגנה הפנתה לכך שגם המתלונן הוא קורבן של עבירות האיומים, גם הוא הגיע למקום לשם כסף ועבר תהליך דומה לזה של הנאשם. מסיבה זו הצדדים אינם עותרים להטלת פיצוי לזכות המתלונן.

ההגנה הגישה את מסמך נ/1, מסמך מהאגף לשירותים חברתיים בעיריית דימונה, המפרט את תהליך שיקומו והסיוע שמעניק למשפחות קשות יום.

הנאשם בדבריו האחרונים מסר שהוא מנסה לשקם את חייו, עובד בשתי עבודות "העיקר להרוויח כסף". הנאשם התנצל על מה שעשה, על הבושה למשפחה שלו ועל הילד שלו שלא ראה בגלל העבירה וביקש סליחה.

בהמשך הוגש לתיק גזר הדין בעניינם של שלושת המעורבים הנוספים בכתב האישום.

בתום הדיון נתבקש גם שירות המבחן להתייחס לאפשרות של הטלת צו של"צ על הנאשם חלף מאסר בעבודות שירות.

בתסקיר משלים מיום 26.11.2022 שירות המבחן העריך כי מאסר בעבודות שירות, קצר ככל שיהיה, עלול לגרום לנאשם נזק משמעותי בשל אובדן מקור עבודתו העיקרי ולפגוע ביכולתו לעמוד בהסדר חובות. בנוסף,

הדבר עלול לפגוע בדימויו העצמי השברירי של הנאשם, שכן התפקיד אותו הוא ממלא במקום עבודתו, מעבר למקור פרנסה, מעניק לו תחושת ערך עצמי ומשמעות ותפיסה עצמית של אדם נורמטיבי. לאור זאת, ולאחר תקופה נוספת בה עקבו אחרי מצבו של הנאשם, ממליצים על ענישה שיקומית בדמות צו מבחן למשך חצי שנה וצו של"צ נרחב בהיקף של 300 שעות, שיש בו לצמצם את הסיכון להתדרדרות ולחזרה לניהול אורח חיים שולי, בצד הצבת גבולות והרתעה.

קביעת מתחם העונש ההולם:

8. מתחם העונש ההולם למעשה העבירה נקבע בהתאם לעיקרון ההלימה ולפיו נדרש יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. ביישום עיקרון ההלימה וקביעת מתחם העונש במקרה קונקרטי, בית המשפט יתחשב בשלושת אלה: הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו; מדיניות הענישה הנוהגת; ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה.
9. המאשימה עתרה למתחם עונש אחד בגין מעשיו הכוללים של הנאשם. לאור עמדתה העונשית של המאשימה בית המשפט לא יידרש לדיון בעניין, אף שדומה כי למרות הקשר בין שני האישומים ניתן היה לבסס טיעון כי מדובר בשני אירועים, שיש לקבוע בגין כל אחד מהם מתחם משלו.
10. הערכים המוגנים שנפגעו במקרה זה הם ערכים מתחום השמירה על החירות ועל תחושת הביטחון, בצד ערכים כלכליים מובהקים. כבר נפסק ע"י בית המשפט העליון בעניין התכלית שביסוד העבירות האוסרות על עריכת הימורים:

"משחקי המזל במשמעותם המקובלת קשורים בדרך-כלל באפשרות זכייה הכרוכה בקבלת תועלת חומרית של ממש. הציפייה ליתרונות חומריים כאלה או אחרים עלולה להביא לידי נטייה להתמכרות או לעודדה. ההתמכרות היא תופעה שהחברה מבקשת לשלול על שום סכנותיה הרבות כאשר נלווית אליה ציפייה לקבלת תועלת חומרית. פן אחד של ההתמכרות למשחקי מזל הוא פן ההתעשרות בלא מאמץ ויגיע כפיים. התעשרות הכרוכה כולה במזל היא תופעה חברתית הנחזית כתופעה לא בריאה. היא מעודדת תופעות של פריזטיות והשתעבדות לדרך חיים שבה הפרט אינו נדרש למצות את יכולתו הפיזית והמנטלית בדרך התורמת לעצמו ולחברה. הפן האחר של ההתמכרות עניינו בסכנות הרוח אסון להפסדים כספיים מפליגים היוצאים מגדר שליטה. מצבים כגון אלה עלולים למוטט את המתמכר ואת בני משפחתו ולהופכם תלויים במקורות הסעד של החברה. הם עלולים לדרדר את המתמכר לפשיעה כדי להקנות את תוצאות הפסדיו. ההתמוטטות הכלכלית של הפרט משתלבת כך גם עם יצירת סיכון לשלום הציבור וביטחונו וההשלכות הקשות מכל אלה הם בגדר הנצפה. הנורמה החברתית הנוהגת רואה אפוא בעין רעה את משחקי המזל שמשולבות בהם טובות הנאה כספיות או חומריות אחרות, ואלה מוחזקים בעיני החוק כרעה חולה המסבה נזק חברתי וכלכלי קשה לפרט ולחברה" (רע"פ 9140/99 רומנו נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(4) 349, 358).

ראו גם:

"התכלית הראשונה הינה תכלית ערכית המבוססת על ההכרה שאדם צריך להתפרנס מעבודה או משלח יד לגיטימיים ולא על דרך התעשרות מהירה התלויה בגורל. תכלית זו נועדה לעודד את האדם למצות את יכולתו הפיזית והשכלית בדרך התורמת לעצמו ולחברה (רע"פ 9140/99 רומנו נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(4) 349, 358). התכלית השנייה עניינה במניעת התמכרות להימורים. ניסיון החיים מלמד כי מספרם של המפסידים בהימורים גדול מאלה המרוויחים מהם. מכאן, שאדם המכור להימורים עלול להביא את עצמו ואת משפחתו להפסדים כספיים, באופן שהוא עלול להפוך לנטל עליהם ועל החברה בכללותה, וכן לדרדרו לפשיעה על מנת למזער את הפסדיו או כדי להמשיך ולממן את ההימורים (ראו לדוגמה: ע"פ 7075/03 אלון נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 2.8.2006))" (ע"פ 6889/11 מדינת ישראל נ' עובד ואח' בפסקאות 14-15).

11. המקרה שבפניי מדגים את הפגיעה בערכים המוגנים בצורה הטובה ביותר. הנאשם עצמו אשר התמכר להימורים חבר, גם כתוצאה מכך, לחברה שולית באופן אשר הוביל אותו לקריסה כלכלית ותרם לטשטוש בגבולות הפנימיים שלו, דבר שהוביל לבחירתו להשתתף באופן אקטיבי במערך העברייני של עסקי ההימורים, כמפורט באישום הראשון. לאחר מכן, נגרר הנאשם גם לביצוע עבירה נוספת שהיא עבירת מרמה בחומרה לא מבוטלת, גם היא על רקע ניצול מצבו של אדם אחר שהתמכר להימורים במקום עבודתו של הנאשם באישום הראשון. התיק שבפניי מדגים את מגדל הקלפים של הנזקים שנגרמים למי שקושרים את גורלם במשחקי מזל וגורמים לנזקים ישירים ועקיפים לעצמם, לאחרים ולחברה כולה.

בנסיבות אלה, קביעת מתחם העונש ההולם מחייב לקחת בחשבון במקרה זה את הנזקים שנגרמו באישום השני, גם כחלק מהנזקים שהם תוצאה של האישום הראשון. מתחם העונש ההולם שלו טענה המאשימה בהקשר זה הוא נמוך וספק אם מבטא בצורה מספקת את מידת הפגיעה בערכים המוגנים הכוללים. זאת, גם לאחר שקראתי את גזר הדין בעניינם של השותפים, שללא ספק חומרתם רבה ומשמעותית אך גם הענישה שהוטלה עליהם רבה ומשמעותית.

12. בהקשר זה ראו את פסק דינו של בית משפט השלום בתל אביב בת"פ 38956-10-13 **מדינת ישראל נ' קפלן ואח'**. מדובר היה בפרשיה במסגרתה הועמדו לדין 16 נאשמים בעבירות הימורים, מס והלבנת הון. במסגרת הסדרי טיעון הוטלו על הנאשמים העיקריים בפרשיה עונשי מאסר משמעותיים. לענייננו, להתבונן בנאשם 15 בפרשה אשר הורשע אך בסיוע להחזקה או ניהול מקום המשמש למשחקים אסורים. בעניינו של נאשם 15 עמדת המאשימה וקביעת בית המשפט היא כי מתחם העונש ההולם יכול ויתחיל במאסר צופה פני עתיד, בעוד שבעניינם של הנאשמים האחרים מתחמי הענישה נעים במתחמים שמתחילים בעונשי מאסר משמעותיים של שנה ושנתיים, וכאלה המתחילים במספר חודשי מאסר שיכול יורצו בעבודות שירות במקרים החמורים פחות.

עניינו של נאשם 15 באותה פרשה הסתכם בהיותו נהג ושליח שעסק באיסוף כספים והפקדתם אצל נותני שירותי מטבע.

13. המאשימה הפנתה גם לרע"פ 8570/18 **זגורי נ' מדינת ישראל**. הנאשם הורשע בעבירת איומים ושלוש עבירות של קבלת דבר במרמה. מדובר במרמה שעניינה הצגת מצג כוזב על היותו מנהל עסק ודרישת סכומי כסף בטענות כוזבות לצורך ביצוע העבודה המוצעת, לכאורה. בית המשפט קבע מתחם

ענישה שנע בין מספר חודשי מאסר לשנת מאסר. בית משפט השלום הטיל על הנאשם 7 חודשי מאסר. עונשו הוחמר בבית המשפט המחוזי לשנת מאסר ועונשי מאסר מותנים הופעלו, כך שבסך הכל ריצה 18 חודשי מאסר. בית המשפט העליון דחה את הבקשה למתן רשות ערעור, תוך שהדגיש שהנאשם במעשיו ניצל את תמימותם של מחפשי העבודה והצורך הממשי שלהם במציאת משלח יד, וגזל מהם כסף בטענות שווא.

14. המאשימה הפנתה גם לרע"פ 10157/16 **משעלי נ' מדינת ישראל**. הנאשם הורשע בשלושה אישומים שונים בשורת עבירות התחזות, זיוף ומרמה שעניינם שימוש לרעה בפירטי חשבון בנק אותם קיבל בטענות כזב. סכום המרמה הכולל כ-20,000 ₪. בית משפט השלום קבע שלושה מתחמי ענישה שונים לכל אחד מהאישומים, ולאחר ששקל שיקולי ענישה שונים לרבות השיהוי, העדר הרשעות קודמות ושיקולי שיקום הטיל על הנאשם 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ועונשים נלווים. בבית המשפט המחוזי התקבל ערעור המדינה והעונש הוחמר לשנת מאסר. הבקשה למתן רשות ערעור נסמכה בעיקרה על נתוני האישום של הנאשם והטענה כי שיקומו יינזק עקב הטלת המאסר, לאחר שהנאשם עשה כברת דרך ארוכה כדי לשקם את חייו. בית המשפט קבע כי העונש אשר הוטל על הנאשם הולם ומאוזן. תהליך השיקום ונסיבותיו האישיות אינם מאפשרים להתעלם מחומרת המעשים. נטען כי העונש שהוטל על הנאשם בבית המשפט המחוזי אינו ממצה את הדין ואינו חורג כהוא זה ממדיניות הענישה המקובלת והראויה.

15. המאשימה הפנתה לרע"פ 2503/18 **סעדיאן נ' מדינת ישראל**. הנאשם הורשע בארגון ועריכת הימורים וסחיטה באיומים. הנאשם הורשע בכך שבמשך כחצי שנה ארגן באמצעות קבוצות וואטס אפ מערכת הימורים בהיקף של מאות אלפי שקלים. בהמשך דרש ממתלונן שצבר חוב של 37,000 ₪ כתוצאה מהימורים לשלם את חובו ואף איים עליו במסרון, ובמפגש עם המתלונן נטל את מפתחות רכבו עד להחזרת החוב. לאחר מכן החזיר לו את המפתחות. במסגרת הסדר הטיעון הוסכם כי על הנאשם יוטלו 6 חודשי מאסר, כאשר ההגנה תהיה רשאית לעתור לריצוי בעבודות שירות. בית המשפט קבע כי בהינתן בשתי העבירות, הן עבירת הסחיטה באיומים והן עבירת ההימורים, מן הראוי היה לקבוע מתחם של 9-24 חודשי מאסר בפועל אך נאות לקבוע מתחם נמוך יותר, בשים לב לעמדת המאשימה לעונש. בית המשפט הטיל על הנאשם 6 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים, תוך ציון כי אילולא הסדר הטיעון היה מחמיר עם הנאשם. ערעור הנאשם על חומרת העונש לבית המשפט המחוזי נדחה. בקשה למתן רשות ערעור נסמכה בעיקרה על הטענה שכניסת הנאשם למאסר עלולה להסית אותו בחזרה אל עולם העבריינות ממנו נחלץ. בית המשפט קבע כי העונש במקרה זה אינו חורג מרמת הענישה המקובלת וכי נשקלו כלל השיקולים הרלבנטיים.

16. המאשימה הפנתה לרע"פ 2063/13 **שטרול נ' מדינת ישראל**. הנאשם הורשע בעשרות עבירות של החזקת מקום להימורים ועריכת הימורים ובמספר עבירות של שיבוש הליכי משפט. בית המשפט קבע כי גם מתן כיסוי לעבריינים שמחזיקים בתי הימורים הוא דבר חמור, שכן הוא מאפשר להמשיך בתופעה של הימורים בהיקף גדול ומקשה להילחם בה. לאחר שנשקלו כלל השיקולים הוטלו על הנאשם 10 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה, והחמיר את עונשו של הנאשם ל-20 חודשי מאסר בפועל. בקשת רשות הערעור נדחתה. הבקשה נסמכה בעיקרה על הטענה כי הנאשם התמכר בעצמו להימורים והסתבך בחובות, דבר שהוביל לביצוע העבירות. בית המשפט קבע כי העונש אינו

סוטה לחומרא מרף הענישה הראוי והוא מידתי, כן ציין שלאור העובדה שעל פי התסקיר הנאשם אינו משתף פעולה בחפץ לב עם הטיפול אינו יכול להיבנות מהטיעון שעניינו התדרדרות לעבריינות עקב התמכרות להימורים.

17. נוכח האמור לעיל, לא ניתן לקבל את עמדת המאשימה ביחס למתחם העונש ההולם במקרה זה, ויש לקבוע כי מתחם העונש ההולם מתחיל במספר חודשי מאסר שניתן לרצות בעבודות שירות ועד ל-18 חודשי מאסר, בצד עונשים נלווים.

אכן, במקרה הרגיל של עיסוק מתמשך ואקטיבי בארגון ועריכת הימורים, וביצוע עבירות נוספות על רקע זה, מן הראוי להטיל עונשי מאסר ולו לריצוי בעבודות שירות, כאשר סטייה ממתחם זה יכולה להיעשות משיקולי שיקום מתאימים המוכרים בפסיקה. כפי שהוסבר להלן, מצאתי כי אכן במקרה זה קיימים שיקולי שיקום שכאלה והנכון הוא להטיל על הנאשם ענישה כאמור בתסקיר האחרון שבפניי, אך זאת לא משום שמדובר בענישה התואמת את המתחם לו טוענת המאשימה, אלא משום נסיבותיו של הנאשם.

יש להדגיש כי המתחם הנטען ע"י המאשימה איננו נתמך בפסיקה הנוהגת, גם לא בזו שהיא עצמה הפנתה אליה. כמו כן, לשיטת המאשימה עצמה בנתוניו של הנאשם לא ברור מדוע יש להטיל עליו עונש שהוא במרכז המתחם דווקא.

סטייה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום:

18. במקרה דנן, קיימים שיקולים אשר מצדיקים סטייה מהמתחם לקולא, וקבלת ההמלצה הסופית של שירות המבחן. מלכתחילה סבר שירות המבחן כי בצד ההליך הטיפולי שהנאשם התמסר לו, יש להטיל מאסר בעבודות שירות לצורך הצבת גבולות והרתעה. בד בבד, שירות המבחן התייחס לשיקומו של הנאשם, אשר במקרה זה כולל גם שיקום תעסוקתי והחזרת חובותיו בדרך נורמטיבית וצוין כי הטלת מאסר בעבודות שירות צפוי להזיק לתהליך השיקומי. מסיבה זו בתחילה עתר שירות המבחן לדחות את מועד ביצוע עבודות השירות, בהמשך עתר שירות המבחן להטיל מאסר קצר. לאחר הדיון האחרון היה זה ביוזמת בית המשפט שנתבקשה הערכה מחדש של שירות המבחן, האם צו של"צ נרחב במקרה זה לא יוכל להשיג את מטרות הענישה, מבלי לפגוע באופן אנוש בשיקולי השיקום. לאחר בחינת הדברים, שירות המבחן המליץ על הטלת צו מבחן וצו של"צ.

19. שיקולי השיקום במקרה זה הם משמעותיים, לאור הרקע להתדרדרות הנאשם וביצוע העבירות על ידו. לא ניתן להמעיט ממשמעות הבחירות "הרעות" של הנאשם על רקע התמכרותו לאורך כל החזית: הנאשם נקט בטשטוש והסתרה כלפי בני משפחתו ובת הזוג שלו, פעל באופן אקטיבי לשגשוגה של תעשיית ההימורים שהוא עצמו נפל קורבן לה, ניצל במרמה מצוקתו של מכור אחר להימורים, תוך שהוא משתף פעולה עם גורמים עבריינים משמעותיים אשר ביצעו מעשי סחיטה של ממש. ההסלמה במעורבות הנאשם ובמעשיו לא הביאה אותו לבקשת עזרה או לעצירת תהליך ההתדרדרות, עד שנעצר במסגרת הפרשה. ואולם, מאז נעצר ניתק את קשריו העבריינים וכאמור התגייס להליך הטיפולי ונתרם ממנו. הנאשם אינו מתכחש גם לחובות שאותם צבר ועובד בשתי עבודות על מנת להחזיר אותם. ניכר, כי שיקומו הכלכלי של הנאשם הוא מפתח לתהליך השיקומי כולו והטלת ענישה "מקלה" רק כדי למזער נזקים אלה, אשר כמעט בוודאות יפגעו בהליך השיקומי, נראית כמחטיאה הן את מטרות הענישה והן את מטרות השיקום.

20. לעומת זאת, הטלת צו של"צ בהיקף נרחב בצד הטלת צו מבחן בהיקף נרחב יותר מזה שהתבקש, עשויים לבטא בצורה טובה את כלל השיקולים: צו של"צ בהיקף של 300 שעות הוא שווה ערך מבחינת היקף השעות לכחודשיים של עבודות שירות. עם זאת, את צו השל"צ מרצה הנאשם בקהילתו, באופן שגם מחזק את קשריו לקהילה ואת מחויבותו לנזקים בקהילה. בד בבד, ביצוע צו השל"צ לאורך זמן מאפשר ואף מחייב המשך קשר טיפולי עם שירות המבחן וכל זאת מבלי לפגוע באפשרות של הנאשם להחזיר את חובותיו ולפרנס את משפחתו בצורה ראויה. בכך, יחזקו גם הקשרים הנורמטיביים של הנאשם בתעסוקה ובחברה. בד בבד, בעת ביצוע העונש נתון הנאשם תחת פיקוח וסכנה להפקעת הצווים, אם לא יעמוד בהם, כך שמושג גם אלמנט ההרתעה.

במכלול השיקולים, מצאתי כי במקרה זה יש מקום להטיל על הנאשם צו של"צ נרחב בצד צו מבחן ועונשים צופים פני עתיד, וזאת משיקולי שיקום המצדיקים סטייה ממתחם העונש ההולם. זאת, בשונה מעמדת המאשימה, אשר אפשרה את הטלת עונשים אלה ממש במסגרת המתחם שלו טענה, אך לדעתה משיקולים שלא הובהרו עד תום צריך היה להטיל על הנאשם עונש במרכז המתחם של 6 חודשי מאסר ועבודות שירות.

סוף דבר:

21. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים כמפורט לעיל אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:
- א. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים.
- המאסר המותנה יופעל אם תוך תקופה של 3 שנים מהיום, יעבור הנאשם עבירת הימורים או עבירת מרמה, לרבות ניסיון.
- ב. ניתן בזאת צו של"צ בהיקף של 300 שעות.
- הנאשם יבצע את עבודות השל"צ בהתאם לתכנית השל"צ אותה יכין שירות המבחן ויגיש לאישור בית המשפט בתוך 30 ימים. המזכירות תעקוב.
- הובהר לנאשם, כי אם לא ישתף פעולה עם שירות המבחן, או לא יתמיד בביצוע עבודות השל"צ, ניתן יהיה להפקיע את צו השל"צ ולהטיל עליו עונש אחר תחתיו.
- ג. ניתן בזאת צו מבחן בפיקוח שירות המבחן למשך שנה מהיום.
- הובהרה לנאשם חובת שיתוף הפעולה עם שירות המבחן. הובהר לנאשם, כי אם לא ישתף פעולה עם שירות המבחן ניתן יהיה להפקיע את הצו ולגזור עונשו מחדש.

המזכירות תעביר עותק מגזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, כ' כסלו תשפ"ג, 14 דצמבר 2022, בהעדר הצדדים.